

PROGRAM WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 4 W KOSZALINIE

I. Wstęp

Szkoła Podstawowa nr 4 realizuje program wychowawczo- profilaktyczny, który jest opracowany zgodnie ze Statutem Szkoły. Program ten dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb naszego środowiska lokalnego i obejmuje wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym i profilaktycznym. Chcemy, aby nasza szkoła była bezpieczna, panował w niej klimat sprzyjający pracy uczniów i nauczycieli. Dążymy do tego, aby nasi uczniowie byli kulturalni, odpowiedzialni, komunikatywni, kreatywni i empatyczni, aby panowało poczucie przynależności do grupy (klasy, szkoły), którą łączą więzi koleżeństwa i przyjaźni.

Program przeznaczony jest do realizacji przez wychowawców klas podczas godzin z wychowawcą we współpracy z nauczycielami wszystkich przedmiotów, pedagogiem, pielęgniarką szkolną i pozostałymi pracownikami szkoły, w zależności od stanu zasobów, potrzeb klasy oraz przy współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym.

II. Założenia programu

1. Upowszechnianie czytelnictwa, rozwijanie kompetencji czytelniczych wśród dzieci.
2. Rozwijanie kompetencji informatycznych dzieci.
3. Kształtowanie postaw: obywatelskich, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, poszanowania dla innych kultur i tradycji oraz zapobieganie wszelkim przejawom dyskryminacji.
4. Wychowanie do wartości: bezpieczeństwo, dyscyplina, kreatywność, odpowiedzialność, miłość, lojalność, nauka, zrozumienie, wspólnota, piękno, sprawiedliwość, mądrość, przyjaźń, wiedza, uczciwość, poważanie, tradycja, wolność, pasja, niezależność, prawość, rodzina, rozwój, prawda, porządek, patriotyzm.

Zakładamy, że w wyniku systematycznego, skorelowanego i spójnego oddziaływania wychowawczo-profilaktycznego uda się nam przygotować uczniów do zgodnego współżycia z ludźmi. Będziemy dążyć do tego, żeby nasi wychowankowie byli: uczciwi, wiarygodni, odpowiedzialni, wytrwali, wrażliwi na krzywdę innych, kreatywni, przedsiębiorczy, aby nie

stosowali przemocy słownej, fizycznej i psychicznej, mieli wysoką kulturę osobistą i gotowość do uczestnictwa w kulturze. Ważne jest też, aby uczniowie przestrzegali zasad zdrowego stylu życia, nie ulegali nałogom, kształtowali postawy obywatelskie, postawy poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także postawy poszanowania dla innych kultur i tradycji, pogłębiali świadomość ekologiczną, poznawali dziedzictwo kulturowe naszego narodu, Europy i świata, rozwijali swoje zainteresowania oraz pasje.

III. Główne cele programu

1. Kształtowanie poczucia tożsamości narodowej, przynależności do społeczności szkolnej, lokalnej i regionalnej, świadomości swoich praw i obowiązków. Zaznajamianie z zagrożeniami bezpieczeństwa i zdrowia oraz uczenie prawidłowej reakcji na te zagrożenia.
2. Kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania, efektywnej współpracy, komunikowania się z rówieśnikami i dorosłymi. Wdrażanie do życia w społeczności szkolnej i w grupie rówieśniczej. Kształtowanie postaw, respektowanie norm społecznych i wychowanie do wartości.
3. Wspieranie rozwoju intelektualnego, przygotowanie do odbioru dóbr kultury i sztuki, upowszechnianie czytelnictwa, szanowanie dorobku narodowego przy jednoczesnym otwarciu się na wartości europejskie. Zapobieganie zachowaniom agresywnym.
4. Kształtowanie właściwych nawyków higienicznych i zdrowotnych, umiejętności dokonywania wyboru zachowań chroniących zdrowie własne i innych ludzi, propagowanie ekologicznego stylu życia. Motywowanie do zdrowego stylu życia.
5. Wspomaganie, w miarę posiadanych zasobów, wszechstronnego i harmonijnego rozwoju ucznia, z uwzględnieniem jego indywidualnej sytuacji. Zapewnienie mu bezpieczeństwa fizycznego, psychicznego i emocjonalnego. Wspieranie ucznia w procesie nabywania wiedzy, sprawności, postaw i nawyków, które zapewniają mu przygotowanie do racjonalnego i godnego życia oraz kontynuacji nauki na dalszym etapie.

IV. Do realizacji zadań zawartych w szkolnym programie wychowawczo-profilaktycznym wykorzystywane są:

1. Poszczególne przedmioty, zajęcia pozalekcyjne, zajęcia świetlicowe.
2. Zajęcia wychowania do życia w rodzinie.
3. Godziny do dyspozycji wychowawcy klasy.
4. Zajęcia z pedagogiem szkolnym.
5. Spektakle, pogadanki, zajęcia terapeutyczne, warsztatowe, konkursy o szeroko rozumianej tematyce w zakresie profilaktyki.

V. Cele szczegółowe realizowanego w szkole programu wychowawczo- profilaktycznego:

1. Profilaktyka uzależnień w zakresie zażywania środków psychoaktywnych i odurzających.
2. Edukacja umiejętności odmawiania w szerokim tego słowa znaczeniu.
3. Edukacja umiejętności radzenia sobie w różnorodnych sytuacjach - asertywność.
4. Uczenie umiejętności stawiania sobie celów, kształcenie zdolności do ich osiągnięcia.
5. Edukacja w zakresie zdrowego stylu życia, zdrowego odżywiania, aktywności ruchowej i zdrowia psychicznego.
6. Zwiększenie świadomości własnych umiejętności.
7. Kształcenie umiejętności obniżanie poziomu stresu.
8. Wdrażanie do rozpoznawania zachowań agresywnych i przeciwdziałanie im.
9. Edukacja umiejętności pomagania sobie i innym.
10. Kształtowanie postaw patriotycznych i pro obywatelskich.
11. Zwiększenie zdolności do utrzymywania pozytywnych kontaktów interpersonalnych.
12. Profilaktyka zagrożeń związanych z korzystaniem przez uczniów z Internetu i technologii informacyjnej.
13. Wdrażanie działań profilaktycznych pomagających rozpoznać zagrożenie cyberprzemocą wśród uczniów.
14. Prowadzenie działań edukacyjnych mających na celu prawidłowe postrzeganie szeroko rozumianej tolerancji (na tle pochodzenia, rasy, wyznania, płci itp.). Prowadzenie działań antydyskryminacyjnych.

VI. Szkolny program wychowawczo- profilaktyczny obejmuje:

1. rozwój intelektualny ucznia,
2. rozwój emocjonalny ucznia,
3. rozwój zdrowotny ucznia,
4. rozwój społeczny ucznia.

1. ROZWÓJ INTELEKTUALNY UCZNIĄ

Zadania szkoły:

1. Budzenie ciekawości poznawczej.
2. Rozwijanie umiejętności twórczego myślenia.
3. Kształtowanie umiejętności selekcji, syntezy i analizy.
4. Kształtowanie umiejętności korzystania ze źródeł informacji.
5. Pomoc w odkrywaniu własnych możliwości, predyspozycji, talentów i ich twórczym wykorzystaniu.

Formy realizacji:

1. Organizowanie konkursów przedmiotowych i artystycznych.
2. Indywidualna praca z uczniem zdolnym, uwzględnianie w programach dydaktyczno-wychowawczych klas programów wyzwalających aktywność twórczą uczniów.
3. Dostosowanie wymagań programowych do możliwości ucznia.
4. Stymulowanie aktywności poprzez prezentacje osiągnięć uczniów (galerie, wystawy prac literackich, ich publikacja na łamach gazetek szkolnych, apele szkolne).
5. Stosowanie aktywizujących metod pracy na lekcjach wszystkich przedmiotów.
6. Rozwijanie umiejętności technologii informacyjnej.
7. Upowszechnianie czytelnictwa.

2. ROZWÓJ EMOCJONALNY UCZNIĄ

Zadania szkoły:

1. Doskonalenie umiejętności samopoznania, samooceny.
2. Rozwijanie umiejętności akceptacji siebie.
3. Kształtowanie umiejętności trafnej oceny własnych reakcji.
4. Pomoc w określaniu i nazywaniu uczuć, stanów psychicznych i radzeniu sobie ze stresem.
5. Budzenie empatii.
6. Kształtowanie zachowań asertywnych.

Formy realizacji:

1. Indywidualna opieka nad dziećmi z rodzin dysfunkcyjnych oraz dziećmi wymagającymi indywidualnego traktowania ze względu na deficyty emocjonalne i intelektualne.
2. Wdrażanie programów rozwijających umiejętności interpersonalne.
3. Stosowanie aktywizujących metod pracy na lekcjach wychowawczych.
4. Diagnoza samopoczucia uczniów w grupie, w klasie, w szkole.
5. Stosowanie technik relaksacyjnych i przeciwdziałających stresom.
6. Prowadzenie dokumentacji wychowawczej zawierającej spostrzeżenia dotyczące postaw i zachowań poszczególnych uczniów.
7. Warsztaty w zakresie profilaktyki i wychowania na terenie szkoły.

3. ROZWÓJ ZDROWOTNY UCZNIĄ

Zadania szkoły:

1. Kształtowanie właściwych nawyków zdrowotnych i higienicznych.
2. Promocja zdrowego stylu życia.
3. Kształtowanie umiejętności samodzielnego wyboru właściwych zachowań chroniących zdrowie własne i innych ludzi.
4. Uświadamianie zagrożeń związanych z nałogami, uzależnieniem od narkotyków, gier komputerowych oraz z innymi niebezpieczeństwami, które można spotkać w sieci, np. cyberprzemoc.
5. Przekazywanie prozdrowotnych modeli dotyczących aktywnego spędzania wolnego czasu.
6. Propagowanie ekologicznego modelu funkcjonowania we współczesnym świecie- uświadamianie zagrożeń cywilizacyjnych i ukazywanie sposobów zapobiegania degradacji środowiska naturalnego.

Formy realizacji:

1. Wdrażanie programów profilaktycznych oraz programów dotyczących promocji zdrowia.
2. Prezentacja prac plastycznych i plakatów promujących zdrowy styl życia.
3. Włączanie się w ogólnopolskie akcje profilaktyczne i promujące zdrowie.
4. Współpraca z ośrodkami do spraw uzależnień np. TZN, Terenowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna.
5. Kontynuacja programów proekologicznych (np. zbiórka surowców wtórnych).

6. Konkursy ekologiczne.
7. Udział w akcji „Sprzątanie świata”.
8. Współpraca z organizacjami zajmującymi się ochroną środowiska (np. z LOP).

5. ROZWÓJ SPOŁECZNY UCZNI

Funkcjonowanie w grupie

Zadania szkoły:

1. Kształtowanie umiejętności komunikowania się.
2. Integrowanie zespołu klasowego, tworzenie pozytywnego klimatu emocjonalnego w grupie.
3. Uświadamianie zagrożeń płynących z zachowań o charakterze dyskryminacyjnym.

Formy realizacji:

1. Rozwój grupy poprzez współdziałanie, współtworzenie oraz współodpowiedzialność za wykonane zadania.
2. Umożliwianie uczniom wejścia w różne role – koordynatora, inicjatora, wykonawcy i innych.
3. Organizowanie wspólnych wyjść, wycieczek i wyjazdów.
4. Określanie charakteru zespołu poprzez ustalanie wspólnych zainteresowań grupy i ich rozwijanie.
5. Podejmowanie wspólnych akcji charytatywnych, np. WOŚP, „Pomoc dla zwierzaka”, pomoc dla podopiecznych hospicjum i innych.
6. Wspieranie inicjatyw dzieci – gazetka szkolna, gazetki klasowe.
7. Współpraca z MPPP, TPD, KKWR, MOPR.
8. Niekonwencjonalne metody integrujące zespoły klasowe, np. socjodrama, psychodrama, zajęcia grupy socjoterapeutycznej.

Życie w społeczeństwie

Zadania szkoły:

1. Kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych.
2. Wpajanie szacunku dla tradycji i historii oraz symboli narodowych.
3. Powiązanie tradycji narodowych z tradycjami rodzinnymi, motywowanie do poznawania dziejów przodków.
4. Wdrażanie do rozwiązywania problemów o charakterze społecznym.

5. Kształtowanie umiejętności trafnej oceny zjawisk społecznych
6. Wdrażanie do samorządności.
7. Kształtowanie poczucia odpowiedzialności.
8. Rozwijanie poczucia przynależności do społeczności lokalnej, ojczyzny, społeczności europejskiej.
9. Zapoznanie z aktami prawnymi mającymi wpływ na życie ucznia oraz osobami i instytucjami wspomagającymi szkołę.

Formy realizacji:

1. Wprowadzanie elementów programu WOS w ramach godzin wychowawczych.
2. Wprowadzanie elementów wychowania regionalnego na lekcjach różnych przedmiotów język polski, historia, przyroda, plastyka, muzyka.
3. Konkursy wiedzy o regionie.
4. Poznawanie dziejów narodowych poprzez różnorodne działania: wywiady, inscenizacje, montaż literacko- muzyczne.
5. Organizowanie uroczystości szkolnych związanych ze świętami narodowymi.
6. Wycieczki programowe.
7. Wybory do samorządu uczniowskiego i samorządów klasowych.

Uczestnictwo w kulturze

Zadania szkoły:

1. Kultywowanie tradycji narodowych, religijnych, rodzinnych.
2. Kształtowanie umiejętności odczytywania różnorodnych tekstów kultury.
3. Zapoznanie z kulturą duchową narodu.
4. Zapoznanie z dorobkiem kulturowym narodu.
5. Pomoc w odnajdywaniu przez uczniów swego miejsca w świecie oraz określeniu jego relacji do tradycji i współczesności.
6. Pomoc w przejściu od doświadczeń osobistych do oceny zjawisk kulturowych.

Formy realizacji:

1. Wystawy prezentujące dorobek kulturowy.
2. Wyjścia i wyjazdy do muzeów, galerii sztuki, kina czy teatru.
3. Czytanie różnorodnych tekstów kultury na lekcjach języka polskiego, historii, muzyki, plastyki.
4. Organizowanie galerii prac dzieci.

5. Omawianie problematyki związanej z funkcją przekazów multimedialnych i zagrożeń z nimi związanych.
6. Udział w konkursach i akcjach ogólnopolskich propagujących czytelnictwo.
7. Podtrzymywanie klasowych tradycji.
8. Kulturowanie obrzędów religijnych – jasełka, spotkania wigilijne.
9. Podtrzymywanie tradycji rodzinnych, np. Dzień Matki, Dzień Babci.
10. Organizowanie apeli okolicznościowych i przedstawień teatralnych.

Życie w rodzinie

Zadania szkoły:

1. Kształtowanie umiejętności obserwacji i oceny zjawisk interpersonalnych we własnej rodzinie.
2. Pomoc we właściwej ocenie związków między osobami odmiennej płci.
3. Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za podejmowane decyzje.
4. Przybliżenie zagadnień życia płciowego człowieka.

Formy realizacji:

1. Cykle spotkań z pielęgniarką środowiskową i pedagogiem szkolnym.
2. Warsztaty organizowane przez MPPP.
3. Praca wychowawcza w oparciu o analizę tekstów, przykładów literackich i doświadczeń dzieci na różnych przedmiotach i godzinach wychowawczych.

VII. Szkolna strategia działań wychowawczo- profilaktycznych uwzględnia w szczególności:

1. Realizację przez wychowawców klas różnorodnych programów profilaktycznych. Ich tematykę i formy realizacji na każdy rok szkolny zatwierdza dyrektor szkoły.
2. Systematyczne prowadzenie w szkole edukacji prozdrowotnej, promocji zdrowia psychicznego i fizycznego oraz zdrowego stylu życia wśród dzieci, rodziców oraz nauczycieli i pracowników szkoły.
3. Rzetelne informowanie uczniów, rodziców i nauczycieli o szkodliwości środków i substancji, których używanie łączy się z zagrożeniami bezpieczeństwa i zdrowia oraz może prowadzić do uzależnień.
4. Tworzenie procedur postępowania na terenie szkoły w sytuacjach szczególnych, zarówno dotyczących bezpieczeństwa szeroko pojętego, jak i różnego typu zagrożeń.

5. Upowszechnianie wśród uczniów, rodziców i nauczycieli informacji o dostępnych formach pomocy uczniowi i jego rodzinie, o dostępie do informatorów, poradników oraz innych materiałów edukacyjnych w zakresie profilaktyki.
6. Aktywny udział uczniów w zajęciach profilaktycznych w celu zaspakajania ich potrzeb.
7. Udział rodziców w tworzeniu bezpiecznych i wolnych od zagrożeń warunków nauki w szkole.
8. Współpracę z rodzicami w zakresie działań wychowawczych, profilaktycznych i prozdrowotnych.
9. Współpracę z instytucjami i organizacjami pozarządowymi wspierającymi działania profilaktyczne szkoły.
10. Dokonywanie systematycznej ewaluacji efektów podejmowanych działań wychowawczych i profilaktycznych.
11. Wspieranie uczniów zagrożonych uzależnieniem, rozwijanie ich poczucia własnej wartości oraz motywowanie do podejmowania różnych form aktywności, a w tym aktywności pozaszkolnej (organizacja wypoczynku, czasu wolnego), zaspakajających ich potrzeby psychiczne, emocjonalne, społeczne i duchowe, rozwijających zainteresowania i umiejętności psychospołeczne.
12. Edukację uczniów w zakresie zachowania bezpieczeństwa w sieci – uświadomienie uczniom, rodzicom oraz nauczycielom zagrożeń wynikających z niewłaściwego użytkowania Internetu i możliwością cyberprzemocy.
13. Zapoznanie uczniów z zasadami bezpiecznego korzystania z sieci.
14. Edukację rodziców w zakresie kontrolowania i ograniczania dostępu dziecka do niepożądanych treści.

VIII. Działania szkoły w zakresie realizacji programu wychowawczo- profilaktycznego:

1. Diagnoza zagrożeń i problemów dzieci i młodzieży w szkole.
2. Systematyczna realizacja programu wychowawczo-profilaktycznego w zakresie zapobiegania narkomanii, alkoholizmowi, niktynizmowi oraz promocji zdrowego stylu życia.
3. Planowa profilaktyka w zakresie bezpiecznego korzystania z Internetu.
4. Wielokierunkowe działania związane z eliminowaniem zagrożeń wynikających z powszechnego dostępu ucznia do technologii informacyjnej.
5. Pedagogizacja uczniów, rodziców, nauczycieli na temat zagrożeń wynikających z niewłaściwego korzystania z sieci.

6. Organizacja konkursów związanych tematycznie z bezpiecznym korzystaniem z Internetu.
7. Udzielanie uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a w szczególności organizacja:
 - porad oraz konsultacji na temat potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży oraz zagrożeń i możliwości przeciwdziałania patologii, uzależnieniom;
 - zajęć edukacyjnych i warsztatów służących rozwijaniu umiejętności psychospołecznych;
 - zajęć dydaktyczno-wyrównawczych;
 - zajęć specjalistycznych: korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym zgodnie z opiniami MPPP w Koszalinie i zaświadczeniami lekarskimi;
 - zajęć rozwijających uzdolnienia;
 - zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu.
8. Szeroko rozumiana współpraca z rodzicami w rozwiązywaniu problemów dzieci, w tym:
 - porady i konsultacje dla uczniów, rodziców i nauczycieli;
 - zapewnienie obiegu informacji pomiędzy pracownikami szkoły a rodzicami;
 - prowadzenie zajęć pedagogizujących dla rodziców;
 - informowanie o możliwościach uzyskania pomocy specjalistycznej.
9. Systematyczna organizacja doskonalenia nauczycieli w zakresie profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży.
10. Organizacja doskonalenia, prelekcji, szkoleń, spotkań ze specjalistami w zakresie bezpieczeństwa w sieci.
11. Motywowanie rodziców do udziału w tworzeniu klasowych programów profilaktycznych.
12. Stosowanie wewnętrznych procedur na bazie obowiązujących przepisów w zakresie profilaktyki zagrożeń i uzależnień.
13. Współpraca z MPPP w Koszalinie oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz profilaktyki zdrowia psychicznego i fizycznego dzieci i młodzieży.
14. Współdziałanie wszystkich organów szkoły w zakresie realizacji zadań zawartych w programie wychowawczo- profilaktycznym szkoły.

15. Szerokie informowanie rodziców o placówkach specjalistycznych realizujących profilaktykę.
16. Uwzględnianie w rocznych planach pracy szkoły tematyki profilaktycznej na podstawie dokonanych diagnoz i analiz wniosków do pracy.
17. Przedstawianie każdego roku przez wszystkich wychowawców planowanych działań profilaktycznych i terminu ich realizacji w swojej klasie.

IX. Wzorzec osobowy ucznia szkoły:

1. Spełnia wymagania na ocenę wzorową zawarte w WSO.
2. Przestrzega praw i obowiązków ucznia zawartych w Statucie Szkoły.
3. Przestrzega wypracowanych przez Samorząd Uczniowski oraz określonych postanowieniami Rady Pedagogicznej norm kultury osobistej:
 - a) na rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego, uroczystości szkolne oraz egzaminy uczeń przychodzi w stroju galowym (chłopcy – biała koszula, czarne lub granatowe spodnie, dziewczęta – biała bluzka, czarna lub granatowa spódnica lub spodnie);
 - b) na zajęcia szkolne, uroczystości i dyskoteki uczeń:
 - nie farbuje włosów, ma zadbaną fryzurę;
 - nie maluje paznokci;
 - nie stosuje makijażu;
 - nie zakłada kolczyków (dotyczy chłopców);
 - nie zakłada kolczyków o niebezpiecznych kształtach oraz innych dodatków do stroju stwarzających zagrożenie dla zdrowia i bezpieczeństwa (dotyczy dziewcząt);
 - nie nosi wyzywających ubiorów, zwłaszcza dziewczęta – głębokich dekoltów, odkrytych pleców, ramion i brzucha oraz butów na wysokim obcasie.

X. Sylwetka absolwenta szkoły

Uczeń kończący naszą szkołę dobrze funkcjonuje w swoim środowisku, w domu i w szkole. Jest pogodny, ma pozytywny, choć nie bezkrytyczny stosunek do otaczającej go rzeczywistości. Posiada umiejętność efektywnego komunikowania, współpracy oraz kontrolowania własnych emocji. Jest świadomy dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy, świata. Dbą o swoje zdrowie i sprawność fizyczną. Traktuje zdobywanie wiedzy jako podstawę własnego rozwoju. Działania zawarte w programie wychowawczo - profilaktycznym zmierzają do ukształtowania takiego modelu absolwenta, który niezależnie od indywidualnych

cech osobowości, predyspozycji i talentów będzie wyposażony w zespół cech uniwersalnych, warunkujących właściwe funkcjonowanie we współczesnym świecie.